

De varroamijt niet bestrijden

‘Controleerbare gegevens van imkers die de varroamijt in het geheel niet bestrijden bezit ik niet’, dat schreef ik in oktober. Maar zoals u in dat zelfde themanummer heeft kunnen lezen is daarin verandering gekomen. In de rubriek ‘De lezer schrijft’ heeft u de ervaringen van de heren Van Veen uit Utrecht en Saal uit Kerk-Avezaath kunnen lezen. De redactie heeft mij deze brieven helaas te laat toegezonden om ze nog in mijn oktoberrubriek te kunnen verwerken. Zoals u hebt kunnen lezen besloten deze ervaren imkers de varroamijt niet met chemische middelen te bestrijden, maar de bijenvolken hun gang te laten gaan en zo weinig mogelijk te verstoren. Wat blijkt nu: beide imkers hebben vergelijkbare ervaringen: de eerste jaren waren de volken klein en niet sterk genoeg maar met de jaren neemt de vitaliteit van de volken weer toe. De heer Saal schrijft dat hij meer poetsende bijen op de vliegplank waarneemt en dat de bijenvolken weer meer honing verzamelen. Na het lezen van deze brieven ben ik geneigd te denken dat er nog veel imkers met vergelijkbare ervaringen moeten zijn. Wie schrijft ze op?

De darrenslacht

Begin augustus schreef Joop van Veen me dat zijn volken zich dit jaar prima hebben ontwikkeld. ‘Het kan niet beter, geen varroa of andere ziekten. Het bijenbestand met twee zwermen uitgebreid. De darrenslacht is al in volle gang’. In gebieden met een najaarsdracht vindt de darrenslacht veelal later plaats. In de vitrine, opgesteld in het bijenteeltmuseum op Terschelling, was de darrenslacht eind augustus in volle gang. Als furies hingen de werkbijen aan de tegenspartelende darren. Er was echter geen ontkomen aan. Je staat erbij en kijkt ernaar en allerlei vragen schieten door je hoofd. Is het einde van de nectarstroom de aanzet tot de darrenslacht? In volken die ruim gevoerd worden vindt de uitdrijving van darren ook plaats. Zal de afnemende daglengte een rol spelen. Denk in dit verband ook aan het starten van een broednest bij het lengen van de dagen. Het lijkt me zeker geen ‘last minute beslissing’ van het volk want ook tijdens de dracht werd er af en toe aan een dar getrokken. Mogelijk is het een combinatie van factoren. Er is me wel iets opgevallen. Terwijl tijdens fantastisch weer de heide fanatiek werd bevlogen en zelfs het broednest van een drieraams observatievolkje door honing werd ingesloten, bevond een grote groep darren in dit volkje zich op de

onderste raat aan de onderzijde. Ze liepen daar niet, maar vormden met elkaar een dicht opeengedrongen krans met de koppen naar het midden alsof ze bij elkaar bescherming zochten. Ik weet dat ik me nu op het gladde ijs van menselijke interpretatie begeef, maar deze darren waren nog wel in de woning aanwezig, maar hoorden er eigenlijk al niet meer bij. Op het moment dat ik er naar keek werden ze niet lastig gevallen.

Terug naar de vitrine waar ik probeer de bezoekers van het museum een beetje wegwijs te maken in het bijengedoe. Het verhaal van het darrenleven en het einde van dat darrenleven roept allerlei reacties op van ‘blij dat ik geen dar ben’ bij mannelijke bezoekers tot pretoogjes bij de dames! Op een gegeven moment kwam een ouder echtpaar al kibbelend aangelopen en ik werd er op de volgende manier bij betrokken. ‘Mijn man zegt dat de waarde van honing verloren gaat als je het in de hete thee doet, volgens mij is dat alleen het geval bij langdurige verhitting’. Ik kon niet anders dan de dame gelijk geven. Maar toen de reactie. U had die triomfantelijke strijdlustige blik bij de dame in kwestie moeten zien! De darrenslacht vond nu niet meer alleen achter mijn rug in de vitrine plaats.

Het weer in november

In de periode 1971-2000 zijn de normalen voor het midden van het land als volgt. Zonneschijn 60 uur, neerslag 81 mm en gemiddelde maximumtemperatuur 9,1°C

November maanden

Jaar	Zon	Uren	Neerslag (mm)	Max.temp °C
1997	normaal		droog (38)	normaal
1998	zeer zonnig	(85)	nat (101)	zeer koud (6,4)
1999	normaal		normaal	normaal
2000	somber	(45)	nat (104)	zacht (10,1)
2001	normaal		normaal	zacht (10,2)